

Interreg

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

NEXT România –
Republica Moldova

www.ro-md.net

M I S I U N E A

PlasticWatchers

învață | descoperă | acționează!

GHID

pentru implicarea
tinerilor în colectarea
datelor privind
poluarea cu plastic

MANUAL PRACTIC ȘI INTERACTIV PENTRU ELEVI ȘI PROFESORI

Material conceput în cadrul proiectului PLASTICWISE - Promoting Long-term Action and Sustainable Techniques for Inhibiting Contamination with Plastic in freshwater Ecosystem from crossborder area Ro- RM

Număr proiect: ROMD00401

Perioada: 14.07.2025 - 14.01.2027

Finantator: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

Programul Interreg VI-A NEXT România-Republica Moldova 2021-2027

Apel: Small Scale Projects 1 (Priority 1: Green communities - 1.2 Enhancing protection and preservation of nature biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution)

Proiect derulat de
Asociația pentru Ecologie și Dezvoltare Durabilă - AEDD Iași -
în parteneriat cu
Asociația Obștească Societatea Ecotoxicologilor din Republica Moldova ECOTOX.

Ce este poluarea cu plastic?

Poluarea cu plastic apare în mai multe forme:

- **Macroplastic** - bucăți mari, mai mari de 20 cm, cum ar fi plasele de pescuit sau pungile mari.
- **Microplastic** - bucăți mici, mai mici de 5 mm.
- **Nanoplastice** - particule atât de mici încât nu le putem vedea cu ochiul liber.

Majoritatea acestor deșeuri provin de pe uscat: de la scurgeri din fabrici, transport, gestionarea defectuoasă a gunoierului sau uzura obiectelor de zi cu zi (anvelope, haine, vopsele etc.). Deșeurile de plastic ajung și în râuri și oceane, unde plutesc sau se scundă la diferite adâncimi.

De exemplu, râul Prut transportă plastic din zonele de pe malurile lui și din localități către Dunăre și mai departe în Marea Neagră. Plasticul poate ajunge să polueze albia, malurile și animalele care trăiesc în apă.

Spre deosebire de lemn sau alte materiale organice, plasticul nu se descompune în apă, ci se sparge în bucăți tot mai mici sub acțiunea soarelui și a curenților. Acest lucru înseamnă că plasticul rămâne mult timp în apă și poate ajunge în lanțurile alimentare, afectând animalele și ecosistemele.

Cum afectează plasticul animalele și oamenii?

Plasticul are efecte foarte grave asupra vieții acvatice:

- **Bucățile mari** pot încurca sau sufoca animalele, cum ar fi păsările, țestoasele sau peștii.
- **Bucățile mici** sunt înghițite de animale și ajung în lanțul alimentar, inclusiv la oameni.

Plasticul poate elibera substanțe toxice și poate aduna bacterii sau organisme invazive care perturbă ecosistemele.

Deșeurile de plastic afectează și economia:

- **Turismul are de suferit**, deoarece plajele sau malurile murdare nu mai atrag vizitatori.
- **Pescuitul și acvacultura sunt afectate**: uneltele și ambarcațiunile se pot deteriora, iar stocurile de pește scad.

Ce fac Uniunea Europeană și Copernicus pentru a proteja apele?

Uniunea Europeană a creat reguli pentru a proteja râurile, mările și oceanele:

- Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin, care urmărește îmbunătățirea calității apelor europene și combaterea deșeurilor.
- Interdicția anumitor materiale plastice de unică folosință, în vigoare din 3 iulie 2021.

Serviciul Maritim Copernicus ajută oamenii de știință și autoritățile să înțeleagă cum se deplasează plasticul în ape și oceane, prin modele speciale care arată „curenții” plasticului. Acest lucru sprijină lupta împotriva poluării cu plastic la nivel global, inclusiv în apele care se varsă în Dunăre sau în Marea Neagră, precum râul Prut.

Al 9-lea raport Copernicus privind starea oceanelor

A apărut numărul 9 al Raportului Copernicus al UE privind starea oceanelor!

Ocean State Report 9 (OSR 9) prezintă în detaliu schimbările din oceanul global și din mările regiunilor europene, cu accent pe anul 2023 și 2024. Acesta raportează că încă parte a oceanului nu este monitorizată de ceea ce OSR 9 numește "rețea critică planetară" a schimbărilor climatice, pierderi biodiversități și poluare. Națiunile chiese care rețese din OSR 9 este că totul este conectat. [Aici](#) când oceanul se schimbă, la fel se întâmplă și cu tot ceea ce este legat de

Informații preluate de la
Serviciul Maritim Copernicus.

PROBLEMA

- **Peste 120 de milioane de tone de plastic** plutesc în mări și oceane.
- Plasticul are nevoie de **sute de mii de ani** pentru a se descompune.
- În fiecare an, **7-13 milioane de tone** de plastic ajung în ocean.
- Doar **0,3 milioane de tone** sunt vizibile plutind pe oceanice.

IMPACTUL

- Poluarea cu plastic costă între **2.500 și 28.000 EUR pe tonă**.
- **Biodiversitatea marină** este în pericol.
- În nordul Australiei, între **5.000 și 15.000 de broaște țestoase marine** rămân prinse în plastic anual.
- Plasticul crește riscul de boală la corali de la **4% la 89%**.

SOLUȚIA

- **Interzicerea în UE** a anumitor materiale plastice de unică folosință.
- **Directiva-cadru UE** pentru strategia mediului marin (MSDF).
- **Reducere, reutilizare și reciclare** a deșeurilor.
- Aproximativ **8.000 de tone de plastic** sunt colectate anual de pe țărmuri de grupuri de curățenie.

De contează implicarea voastră?

Protejând râul Prut, protejăm mările și oceanele! (foto valuri sau râu)
Știați că tot ce ajunge în râul Prut poate ajunge mai târziu în Dunăre și în Marea Neagră? Plasticul care poluează malurile și apele Prutului poate călători sute de kilometri și poate ajunge chiar în oceane, afectând viețuitoarele marine și ecosistemele fragile.

De aceea, **acțiunile voastre contează enorm!**
Voi puteți fi eroii care opresc plasticul chiar de la sursă:

- **Strângeți** deșeurile de plastic de pe malurile Prutului sau din jurul vostru.
- **Reduceți** plasticul de unică folosință - folosiți sticle, pungi și paie reutilizabile.
- **Reciclați** corect plasticul, astfel încât să nu ajungă în apă.
- **Implicați prietenii și familia** - cu cât suntem mai mulți, cu atât mai mult plastic putem opri.

Fiecare gest, oricât de mic, protejează râul Prut și, mai departe, mările și oceanele. Animalele (inclusive peștii), corali și păsările depind de aceste ape curate - iar implicarea voastră le oferă șansa la viață.

Provocare pentru voi:
Organizați o acțiune de curățenie pe malurile Prutului sau în comunitate, creați postere și campanii de informare sau găsiți soluții creative pentru a reduce plasticul.
Fiecare idee și fiecare acțiune fac lumea mai curată și mai frumoasă - și contribuie la salvarea mărilor și oceanelor!

Știința cetățenească - tu ești cercetătorul!

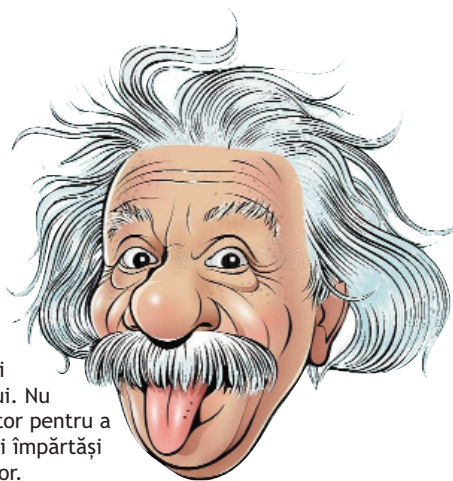
Ce este știința cetățenească?

Știința cetățenească este o modalitate prin care orice persoană, inclusiv tu, poate contribui la cercetarea științifică și la protejarea mediului. Nu trebuie să fii adult sau să lucrezi într-un laborator pentru a fi cercetător! Poți aduna date, observa natura și împărtăși informații importante despre mediul înconjurător.

De exemplu, poți:

- să notezi cât de mult plastic găsești pe malurile râurilor sau pe plaje;
- să urmărești ce animale apar în anumite zone;
- să fotografiezi poluarea și să trimiți date cercetătorilor;
- să participe la proiecte online unde datele tale ajută oamenii de știință să înțeleagă mai bine planeta.

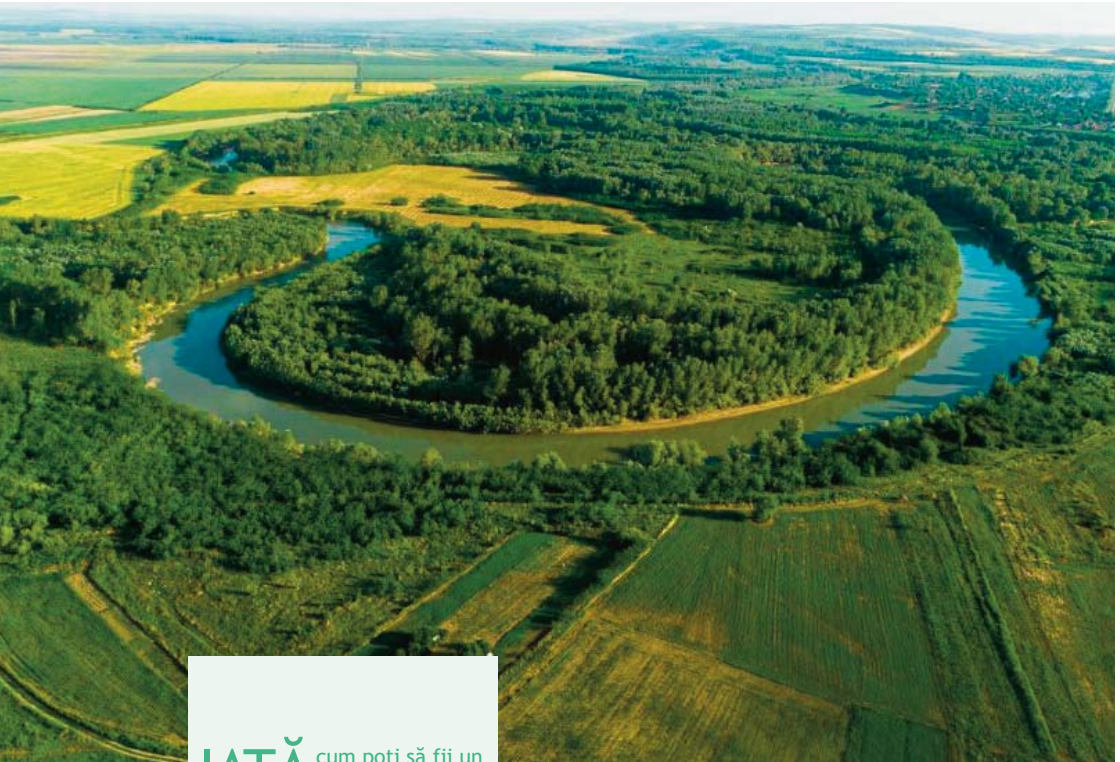
Astfel, știința cetățenească transformă fiecare observator într-un cercetător. Tu devii un adevărat "ochi al științei", care ajută la luarea deciziilor pentru protejarea mediului.

Rolul tău în protejarea planetei

Fiecare acțiune pe care o faci în jurul tău contează. Chiar și gesturile mici pot preveni ca plasticul să ajungă în râul Prut, Dunăre și, mai departe, în mări și oceane.

IATĂ cum poți să fii un cercetător activ:

- **Observă și notează** ce tip de deșeuri găsești pe malul Prutului, afluenților săi sau în parc.
- **Participă la campanii de ecologizare** organizate de școală, primărie sau ONG-uri sau organizează tu cu prietenii tăi una!
- **Măsoară și compară** cantitatea de plastic adunată de la o acțiune la alta - vezi cât de mult ai ajutat!
- **Raportează datele** pe platforme de știință cetățenească, astfel încât oamenii de știință să poată lua măsuri mai bune.
- **Inspiră-i pe alții** să facă la fel - colegi, familie, vecini.

Prin implicarea ta, protejezi râul Prut și afluenții săi dar și ecosistemele mării și oceanelor. Animalele marine, corali și păsările depind de apele curate pe care tu le poți ajuta să rămână nepoluate.

Știința cetățenească nu e doar o sarcină, e o aventură: poți observa natura, să faci fotografii, să notezi curiozități și să vezi cum munca ta ajută oamenii de știință să salveze planeta!

Tu poți fi următorul erou al râului Prut!

Fiecare observație, fiecare acțiune și fiecare gest de curățenie contribuie la protejarea mărilor și oceanelor.

Prin știința cetățenească, tu devii cercetătorul care salvează natura și animalele marine, și faci lumea mai curată pentru toți!

Provocare: Hai să colectăm plastic!

Acum nu mai ești un simplu elev, ești un cercetător în misiune!

Instrucțiuni pas cu pas

Pentru a transforma acțiunea ta de ecologizare într-un succes, urmează acești pași simpli:

Pasul 1: Alege locul de colectare

- Poate fi malul râului Prut sau a altui râu din comunitate, parc, curtea școlii sau strada din cartier.
- Alege o zonă sigură, unde nu sunt pietre alunecoase sau trafic intens.

Pasul 2: Adună echipamentul

- Mănuși de protecție, saci sau cutii pentru plastic.
- Creion și fișa de colectare a datelor (digital sau tipărită).
- Sticlă cu apă și gustări pentru pauze.

Pasul 3: Observează și colectează

- Colectează doar plasticul vizibil și sigur de manipulat.
- Nu te urca pe maluri abrupte sau în apă adâncă.
- Notează cantitatea și tipul de plastic pe fișa de colectare: sticle, pungi, ambalaje, paie, capace etc.

Pasul 4: Sortează și depozitează

- Depozitează plasticul colectat în containere pentru reciclare sau predă-l grupurilor de curățenie din comunitate.
- Poți sorta plasticul pe categorii: PET, polietilenă, folie sau alte tipuri.

Pasul 5: Trimite datele

- Folosește fișa digitală pentru a înregistra datele în proiectele de știință cetățenească.
- Notează observații speciale: animale văzute în apropiere, cantități neobișnuite de plastic sau zone foarte murdare.

Pasul 6: Reflectează și împărtășește

- Povestește colegilor sau familiei ce ai observat și ce ai învățat.
- Realizați un panou sau o prezentare pentru școală despre rezultatele colectării.

Știați că?

Plasticul colectat de pe malurile râului Prut nu doar că salvează râul, ci protejează și Dunărea și marea, până la oceane! Fiecare sticlă sau pungă pe care o aduni poate împiedica animale marine să se rănească sau să moară din cauza plasticului.

Concluzie și provocare

Colectează cât mai mult plastic din zona ta, notează datele și împărtășește rezultatele! Fiecare acțiune contează: tu devii cercetător, protector al râului Prut și al mărilor și oceanelor.

●●● Provocare extra ●●●

- Creează un poster sau un videoclip cu rezultatele colectării.
- Invită colegii, prietenii sau familia să participe.
- Urmărește progresul lunar și vezi cum comunitatea ta poate face o diferență uriașă.

Fișă de colectare a datelor

Pentru a transforma activitatea într-un proiect de știință cetățenească, ai nevoie de o fișă simplă unde să notezi tot ce observi. Poți folosi format digital (Google Forms, Excel) sau tipărit.

Exemplu de fișă tipărită:

Data	Locul colectării colectării	Tip de plastic	Cantitate aproximativă	Observații speciale
------	--------------------------------	-------------------	---------------------------	------------------------

Tipuri de plastic pe care să le notezi:

- ☐ Sticle și capace PET
- ☐ Pungi de plastic
- ☐ Ambalaje de snacks-uri și dulciuri
- ☐ Paie, tacâmuri, bețișoare
- ☐ Alte obiecte din plastic (jucării vechi, folie)

Reguli de siguranță:

- Nu ridica obiecte grele sau periculoase fără un adult responsabil
- Evită contactul cu obiecte ascuțite sau rupte
- Nu te apropia de apă adâncă sau curent puternic
- Spală-te bine pe mâini după activitate

Idei pentru a face colectarea și mai distractivă

- Organizați o competiție între clase: **cine colectează mai mult plastic?**
- Fotografați zona ecologizată înainte și după curățenie - **vei vedea diferența!**
- **Faceți o hartă** a plasticului din școală sau comunitate.
- **Realizați o expoziție** cu obiectele colectate, ca să arătați cât de mult ajutați planeta.
- **Includeți proiectul în activități de știință cetățenească**, trimițând datele la cercetători.

Sugestii digitale:

- Google Forms: completare rapidă, poți adăuga poze
- Excel: ideal pentru grafice și statistici pe școală sau comunitate

Materiale necesare și siguranță / Ce materiale îți trebuie:

- Mănuși de protecție (pentru a evita tăieturile și murdăria)
- Sac sau cutii pentru plastic
- Sticlă cu apă și gustări
- Creion și fișă de colectare a datelor (sau tabletă/computer)
- Îmbrăcăminte și încălțăminte potrivită pentru exterior

Fișa de colectare a datelor privind poluarea cu plastic

1. Date contact

- Școală / Organizație: | _____ |
- Profesor coordonator: | _____ |
- E-mail: | _____ |

2. Informații generale

Element _____ Detalii de completat _____
Data activității: ____ / ____ / ____
Ora de început: ____ / ____
Locația (nume zonă / GPS): | _____ | _____ |
Tipul zonei:
☐ Parc ☐ Stradă ☐ Mal de râu ☐ Plajă ☐ Curtea școlii ☐ Altă: _____
Număr participanți: | _____ |
Profesor coordonator: | _____ |

3. Condiții de mediu (opțional)

Indicator _____ Observații _____
Vreme ☐ Senin ☐ Înnorat ☐ Ploaie ☐ Vânt ☐ Altceva: _____
Temperatură aproximativă ____ °C

4. Deșeurile colectate

Nr.	Tip obiect / deșeu	Tip plastic*	Cantitate (buc)	Greutate (kg)	Stare**	Sursă posibilă	Observații
		☐ PET			☐ Intact		
		☐ HDPE			☐ Fragmentat		
		☐ LDPE			☐ Microplastic		
		☐ PVC					
		☐ PS					
		☐ PP					
		☐ Necunoscut					

* Tip plastic:

PET = sticlă, HDPE = flacoane opace, LDPE = pungi, PVC = folie, PS = polistiren, PP = polipropilenă

** Stare: obiect întreg, fragmentat sau microplastic

5. Rezumat (opțional)

Categorie de deșeuri	Nr. bucăți	Greutate (kg)	Procent din total (%)
Sticle PET	_____	_____	_____%
Pungi / ambalaje	_____	_____	_____%
Capace și dopuri	_____	_____	_____%
Tacâmuri și recipiente	_____	_____	_____%
Alte tipuri de plastic	_____	_____	_____%
TOTAL GENERAL	_____	_____	100%

6. Observații suplimentare

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ce am găsit? Hai să analizăm!

Ai adunat plasticul, ai notat observațiile, și acum vine partea cea mai distractivă: analiza! Aici devii cercetător adevărat: numeri, compari, crezi grafice și afli ce tipuri de plastic există în zona ta.

Cum organizăm datele colectate

Pasul 1: Sortează obiectele

- Înainte de orice grafic, sortează plasticul pe categorii: sticle PET, pungii, ambalaje, paie, capace, alte obiecte.
- Poți folosi saci sau cutii diferite pentru fiecare categorie.

Pasul 2: Numără și notează cantitățile

- Pentru fiecare tip de plastic, notează câte obiecte ai găsit.
- Dacă ai colectat mult, folosește unități mai mari: kg sau număr de saci plini.

Pasul 3: Creează grafice și infografice simple

- Grafic cu bare: Pe axa X scrie tipurile de plastic, pe axa Y numărul sau greutatea.
- Diagramă circulară (pizza): Arată proporția fiecărui tip de plastic în totalul colectat.
- Infografice colorate: Poți adăuga imagini ale obiectelor, emoji-uri sau culori diferite pentru a face informația mai atractivă.

Quiz: Ce tip de plastic ai descoperit?

Joaca devine mai interesantă cu un mic quiz:

1. Este sticla pe care o folosești la suc sau apă - cum se numește?

- ☐ a) PET
- ☐ b) Polietilenă
- ☐ c) Polipropilenă

2. Punga de cumpărături subțire - tipul plasticului ei este:

- ☐ a) PVC
- ☐ b) Polietilenă (PE)
- ☐ c) Polistiren

3. Ambalajul de ciocolată sau snacks - este fabricat, de obicei, din:

- ☐ a) PET
- ☐ b) Polietilenă laminată sau folie metalizată
- ☐ c) Silicon

4. Paie și tacâmuri de unică folosință - din ce sunt de obicei?

- ☐ a) Polistiren
- ☐ b) Polipropilenă
- ☐ c) Ambele variante

Răspunsuri: 1a, 2b, 3b, 4c

Acest quiz te ajută să recunoști diferitele tipuri de plastic și să înțelegi mai bine ce găsești în natură.

Sugestie pentru cei mici:

- Lipiți obiectele de hârtie colorată pe un panou, fiecare tip de plastic într-o zonă separată, și creați un „tablou al colectării”.

Sugestie pentru cei mai mari:

- Folosiți Excel sau Google Sheets pentru a crea grafice automat.
- Comparați datele din diferite zile sau locații și observați zonele cele mai poluate.

Provocare foto: Surprinde cel mai interesant obiect găsit

După ce ai colectat plasticul, observă obiectele neobișnuite sau amuzante:

- Poate ai găsit o sticlă veche cu eticheta intactă.
- Sau un jucărie din plastic pierdută pe malul râului.
- Poate o pungă care s-a transformat într-un fel de „artă accidentală” datorită vântului și soarelui.

Cum faci provocarea foto:

1. Folosește un telefon sau aparat foto.
2. Încearcă să surprinzi obiectul clar și creativ.
3. Poți să pui obiectul lângă ceva cunoscut pentru a arăta dimensiunea.
4. Creează un mic album cu toate obiectele interesante și povestește ce ai descoperit despre fiecare.

Sugestie pentru concurs școlar:

- Organizați un concurs de fotografie între clase sau școli.
- Premiați cele mai creative, educative sau amuzante imagini.
- Includeți aceste fotografii în panouri informative sau prezentări despre poluare.

C e învățăm din analiza datelor?

- Vezi care tip de plastic apare cel mai des și în ce cantitate.
- Poți identifica zonele cele mai poluate și să propui soluții pentru ele.
- Observațiile te ajută să înțelegi cât de mult plastic ajunge în râul Prut și în mări.
- Datele colectate de tine și colegi pot fi trimise cercetătorilor care lucrează cu știință cetățenească, ajutând la protejarea planetei.

Amintește-ți:

Prin colectare și analiză, nu doar că îndepărtezi plasticul de pe malurile râului Prut, dar contribui direct la protejarea mărilor și oceanelor. Fiecare sticlă sau pungă pe care o notezi și o fotografiezi este o mică victorie pentru natură!

Impactul tău:

Chiar dacă pare că doar strângi câteva sticle sau pungi, prin analiza corectă a datelor:

- Devii cercetător adevărat.
- Învăți despre tipurile de plastic și efectele lor.
- Arăți comunității cât de important este să protejăm râurile și mările.

Idei de proiecte pentru mai departe

- **Grafic lunar:** Compară cantitatea de plastic colectată periodic
- **Harta plasticului:** Notează locurile unde se găsește cel mai mult plastic și creează o hartă vizuală a poluării râului Prut.
- **Postere educative:** Folosește datele și fotografiile pentru a crea postere care să informeze colegii și comunitatea.
- **Campanii video:** Prezintă rezultatele și provocările într-un scurt videoclip pentru școală sau social media.

Ce putem face?

Acum că ai colectat plastic și ai analizat ce tipuri există, este momentul să devii super-erou al mediului în viața de zi cu zi. Există multe lucruri simple pe care le poți face pentru a reduce poluarea și pentru a proteja râul Prut, mările și oceanele! Strategii simple: **Reduce, Reuse, Recycle, Refuse**

1. Reduce (Redu)

- Încearcă să folosești mai puțin plastic:
 - Ia cu tine sticla de apă reutilizabilă.
 - Folosește saci de cumpărături din pânză în loc de pungi de plastic.
- Cu cât reduci consumul, cu atât mai puțin plastic ajunge în natură.

2. Reuse (Refolosește)

- Fă plasticul să fie folosit mai mult timp:
 - Cutii și borcane vechi pot fi folosite pentru depozitarea alimentelor.
 - Recipientele de plastic pot deveni ghivece pentru plante sau suporturi pentru creioane.
- Refolosirea prelungește viața obiectelor și reduce cantitatea de deșeuri.

3. Recycle (Reciclează)

- Sortează plasticul după tip: PET, polietilenă, polipropilenă etc.
- Du-l la containerele speciale din comunitate.
- Reciclarea transformă plasticul vechi în produse noi și reduce poluarea.

4. Refuse (Refuză)

- Spune „nu” obiectelor de unică folosință: paie, tacâmuri, pungi mici de plastic.
- Alege alternative ecologice: paie din hârtie sau metal, tacâmuri reutilizabile, pungi textile.
- Refuzul este cea mai simplă și puternică metodă de a preveni poluarea.

Mini-experiment: Testăm

biodegradabilitatea plasticului

Vrei să devii cercetător adevărat? Poți să faci un experiment simplu despre cum se degradează plasticul.

Materiale necesare:

- Diferite tipuri de plastic (sticlă PET, pungă, folie alimentară)
- Pământ sau ghivece cu sol
- Etichete și creion
- Cameră sau loc luminat de observare

Instrucțiuni:

1. Îngroapă bucăți mici din fiecare tip de plastic în pământ sau pune-le în ghivece cu sol.
2. Notează data și tipul plasticului.
3. Observă periodic ce se întâmplă: se rup bucățile? Se schimbă culoarea? Se degradează mai repede decât te așteptai?
4. Compară rezultatele între plastic obișnuit și produse biodegradabile.

Concluziile experimentului:

- Plasticul obișnuit poate dura sute de ani până să se degradeze complet.
- Produsele biodegradabile se descompun mai repede, dar doar dacă sunt eliminate corect.
- Experimentele arată cât de important este să refuzăm și să reciclăm corect plasticul.

PETE

Polyethylene
Terephthalate

HDPE

High Density
Polyethylene

PVC

Polyvinyl
Chloride

LDPE

Low Density
Polyethylene

PP

Polypropylene

PS

Polystyrene

OTHER

Other

Săptămâna fără plastic - planifică cu echipa ta!

Transformați aceste idei într-o săptămână specială în școală sau comunitate:

Pasul 1: Alegeți o săptămână

- De exemplu, prima săptămână din lună poate fi „Săptămâna fără plastic”.

Pasul 2: Planificați activitățile

- Luni: Ziua sticlelor reutilizabile - fiecare să aducă sticla proprie de apă.
- Marți: Ziua pungilor textile - spune „nu” pungilor de plastic.
- Miercuri: Ziua reciclării - colectează plasticul din școală și sortază-l.
- Joi: Ziua reutilizării - creați obiecte noi din plasticul vechi.
- Vineri: Prezentare finală - faceți un panou sau un videoclip cu ce ați realizat.

Pasul 3: Implicați întreaga comunitate

- Profesorii și părinții pot ajuta la organizarea activităților.
- Faceți fotografii și împărtășiți rezultatele online sau în școală.

Pasul 4: Reflectați și sărbătoriți

- Faceți o discuție despre ce ați învățat și ce impact a avut săptămâna asupra voastră și mediului.
- Oferiți diplome sau stickere „Erou al mediului” participanților.

Idee: Puteți conecta această săptămână cu proiectul de colectare și analiză a plasticului, astfel încât fiecare activitate să aibă un scop concret.

Concluzie

Fiecare copil și tânăr poate face o diferență:

- Prin Reduce, Reuse, Recycle și Refuse, ai grijă de mediu în fiecare zi.
- Prin experimente și observații, înveți cât de mult durează plasticul și de ce contează alternativele biodegradabile.
- Prin săptămâni tematice și provocări cu echipa ta de prieteni, transformi acțiunile într-un joc educativ și distractiv.

Amintește-ți ceea ce faci la nivel local, pe malurile râului Prut, ajută mările și oceanele să rămână curate. Fiecare sticlă refuzată, fiecare pungă reciclată și fiecare experiment te transformă într-un adevărat protector al naturii!

Activități cool pentru echipa ta

Acum că știți ce plastic există și cum îl puteți reduce, este timpul să transformați totul într-o aventură distractivă și educativă! Echipa ta poate organiza activități care să implice colegii, prietenii și familia.

Jocuri de rol și dezbateri

De ce sunt utile:

- Te ajută să înțelegi cum gândesc diferitele persoane despre mediul înconjurător.
- Dezvoltă abilități de comunicare, argumentare și gândire critică.

Ideile de jocuri de rol:

1. Super-erou vs. Plasticul rău
 - o Fiecare participant alege un rol: super-erou, plastic rău, cetățean sau cercetător.
 - o Povestiți cum acțiunile fiecăruia afectează râul și animalele.
 - o La final, discutați ce ați putea face ca „super-eroi” în viața reală.
2. Dezbateri rapide
 - o Tema: Este mai eficient să reducem sau să reciclăm plasticul?”
 - o Împărțiți participanții în echipe pro și contra și dați-le câteva minute să pregătească argumente.
 - o Fiecare echipă prezintă ideile, iar la final se votează cele mai bune soluții.

Sfat: Pentru cei mici, transformați dezbaterile într-un joc cu baloane sau carduri colorate, astfel încât să fie mai vizual și mai distractiv.

Vânătoarea de plastic

- organizare și reguli

Transformați colectarea de plastic într-o aventură de detectivi ai mediului.

Cum să organizați această aventură:

1. Alegeți zona - malul râului Prut, parc sau curtea școlii.
2. Stabiliți echipe - câte 2-4 copii pe echipă.
3. Dați fiecărei echipe o listă de obiecte de găsit: sticle PET, pungi, capace, paie, ambalaje.
4. Timp limită: 30-60 de minute, în funcție de zona aleasă.
5. Reguli de siguranță:

- Purtați mănuși.
- Nu ridicați obiecte ascuțite sau periculoase.
- Luați apă și protecție solară dacă e zi însorită.

Cum câștigă echipele:

- Echipa care găsește cele mai multe obiecte sau cele mai interesante obiecte câștigă premii simbolice, cum ar fi stickere, diplome sau badge-uri „Erou al mediului”.

Sugestie Fotografați obiectele găsite și creați o hartă a plasticului - astfel analiza voastră devine și mai vizuală și educativă.

Concursuri foto și video - cum participi?

Activitățile pot fi și mai interesante dacă le transformați în provocări creative.

Concurs foto:

- **Tema:** Plasticul în natură sau cum îl transformăm în artă.
- Fotografiază obiecte de plastic găsite în mod creativ.
- Includeți elemente amuzante sau educative: de exemplu, un „pet reciclează plasticul” sau un „capacele dansatoare”.
- Trimiteți fotografiile la profesor sau la un grup de colegi pentru a crea un album comun.

Sfaturi pentru succes:

- Includeți mesajul: „Fiecare sticlă pe care o colectăm la Prut ajută mările și oceanele să fie mai curate!”
- Faceți clipul scurt și colorat, cu muzică veselă și titluri amuzante.
- Premiați creativitatea, efortul și spiritul de echipă, nu doar cantitatea de plastic colectată.

Concurs video:

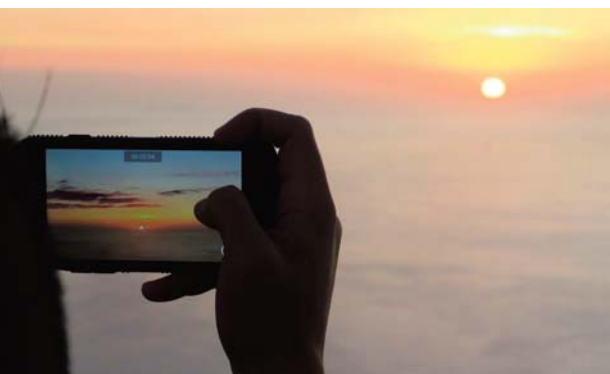
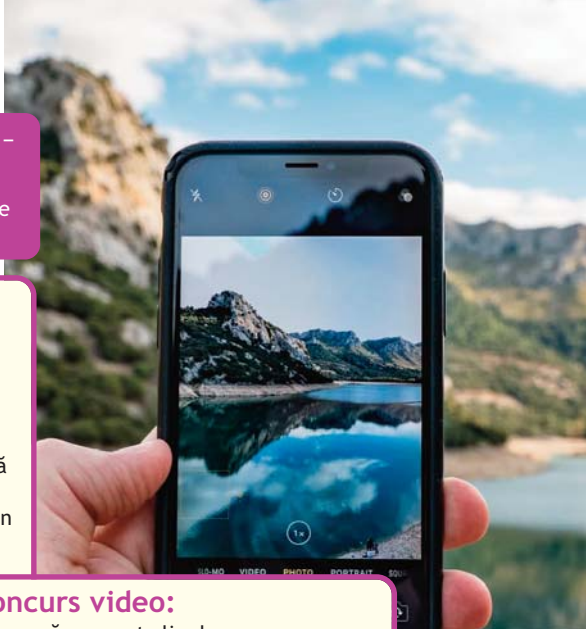
- Creează un scurt clip despre:
 - Cum colectezi plasticul.
 - Un mini-joc de rol cu super-eroi ai mediului.
 - Un tutorial despre cum să reduci sau reciclezi plasticul.
- Clipul poate fi realizat cu telefonul și editat cu aplicații simple pentru copii și adolescenți.

Ce învățăm din aceste activități?

- Jocurile de rol și dezbaterile te ajută să înțelegi mai bine problemele de mediu și soluțiile.
- Vânătoarea de plastic face colectarea mai distractivă și motivează echipa să participe activ.
- Concursurile foto și video dezvoltă creativitatea și îți oferă posibilitatea să împărtășești ceea ce ai învățat cu alți copii și tineri.

Impactul final:

Toate aceste activități nu doar că ne ajută să curățăm râul Prut sau afluenții săi, dar și transformă fiecare participant în cetățean activ, care contribuie la protejarea ecosistemelor marine și la educarea comunității.

ANEXE UTILE

1. Fișe de colectare

Fișă simplificată - pentru cei mici

Obiect găsit	Material	Culoare	Locul unde a fost găsit	Observații
Sticlă PET	PET	Transparent	Malul râului	Cu dopul pus
Pungă	PE	Albă	Parc	Ruptă pe margine
Capace	PP	Colorate	Curtea școlii	3 buc.

Fișă avansată - pentru adolescenți

Data	Tip de plastic	Obiect	Stare	Cantitate	Loc exact	Foto/ Video	Observații
11.11. '26	PET	Sticlă apă	Intact	1	Mal Prut	Da	Dop lipsă
11.11. '26	PE	Pungă	Ruptă	2	Parc	Nu	

2. Lista de verificare pentru siguranță

- Mănuși rezistente
- Evită obiecte ascuțite sau periculoase

- Nu colecta medicamente sau substanțe chimice
- Protecție solară și apă
- Lucrează în echipă și anunță un adult dacă ceva nu este sigur
- Ai grijă la malurile abrupte și la curenții din apă

3. Glosar de termeni

Termen

Macroplastic

Microplastic

Nanoplastic

Biodegradabil

Reciclare

Refuz

Polyare cu plastic

Râul Prut

Explicatie simplă

Bucăți mari de plastic (>20 cm)

Bucăți mici de plastic (<5 mm)

Particule invizibile de plastic

Se descompune natural

Transformi plasticul vechi în produse noi

Alegi să nu folosești produse de unică folosință

Plastic în natură care dăunează

Râu important pentru ecosistem si mări

4. Resurse digitale și aplicații recomandate

Aplicatii:

- Marine Debris Tracker - **pentru raportarea deșeurilor**
- Litterati - **fotografiere și catalogare obiecte**
- Copernicus Marine Service - **hărți și modele de curenți**
- Plastics Europe - **informații despre tipuri de plastic**

Site-uri educative:

- Spațiul învățării - EU Learning Corner
- European Union

https://learning-corner.learning.europa.eu/index_ro

- UN Environment Programme - Marine Litter

<https://www.unep.org/topics/oceans-seas-and-coasts/ecosystem-degradation-pollution/plastic-pollution-marine-litter>

- National Geographic Kids

<https://kids.nationalgeographic.com/>

Interreg

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

NEXT România –
Republica Moldova

www.ro-md.net

Proiect ROMD00401 *“Promovarea acțiunilor pe termen lung și a tehnicilor durabile pentru inhibarea contaminării cu plastic în ecosistemele de apă dulce din zona transfrontalieră România-Republica Moldova”*

derulat de

Asociația pentru Ecologie și Dezvoltare Durabilă AEDD Iași

în parteneriat cu

**Asociația Obștească Societatea Ecotoxicologilor
din Republica Moldova ECOTOX**

Programul Interreg VI-A NEXT România - Republica Moldova 2021 - 2027
este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de
statele participante în program.

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului PLASTICWISE – ROMD00401, finanțat prin Programul Interreg NEXT România – Republica Moldova 2021–2027. Conținutul nu reflectă în mod necesar opinia Uniunii Europene.

